

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus 26.11.2024 § 162

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi

Kuntalain 110 §:ssä on säännökset talousarviosta ja -suunnitelmasta. Kaupunginvaltuuston tulee vuoden loppuun mennessä hyväksyä talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvion laadintaohjeessa todettiin, että tasapainoisen talousraamin aikaansaaminen vaatii ulkoisten toimintakulujen määrärahan vähentämistä 0,6 milj. euroa TA 24 tasosta sekä 0,50 % korotuksen tuloveroprosenttiin. Talousarvioraami vuodelle 2025 laskettiin vähentäen ulkoisia toimintakulumäärärahoja 3 % vuoden 2024 talousarviotasosta. Kaupunginhallituksen eli elinvoima- ja konsernipalveluiden raamissa huomioitiin rahoitus työllisyysalueen kustannuksiin sekä työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentumiseen. Ulkoiset toimintatuotot ovat talousarvion 2024 tasossa.

Talousarvioehdotus ylittää asetetun raamin toiminnan nettomenojen osalta 300 824 euroa. Talousarvioehdotuksessa on huomioitu toimialojen toiminnalliset muutokset. Talousarvioehdotus on raamin ylittymisestä huolimatta kuitenkin hieman ylijäämäinen tuloveroprosentin 0,80 prosenttiyksikön korotuksen ansiosta. Taloussuunnitelmavuodet on arvioitu vuoden 2025 talousarviolukujen mukaisina

Talousarvion laadintaa ja tavoiteasettelua on ohjannut kaupungin uudistettu strategia 2022-2026, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.9.2022.

Talousarvioesityksen keskeisimmät luvut:

1 000 €	TP 2023	TA 2024	Raami 2025	TA 2025
Toimintakate	-15 786	-16 633	-16 336	-16 637
Verotulot	13 169	13 751	13 811	13 947
Valtionosuudet	4 923	4 575	4 883	5 054
Rahoitusnetto	-514	-842	-858	-806
Vuosikate	1 792	852	1 500	1 558
Poistot	-1 496	-1 260	-1 500	-1 500
Tilikauden tulos	296	-409	0	58
Tuloksenkäsittelyerät	0	1 049	0	0
Ylijäämä	296	640	0	58

Talousarvion sitovuus esitetään vahvistettavaksi siten, että käyttötalousmäärärahojen osalta kaupunginvaltuusto päättää kokonaismeno- ja tuloarviot seuraaville toimielimille: keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, kasvatus- ja opetuslautakunta, hyvinvointipalveluiden lautakunta sekä teknisten palveluiden lautakunta.

Toimielimet eli lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät kokonaismeno- ja tuloarviot omille tulosalueilleen. Poikkeuksena tästä on teknisten palveluiden lautakunnan alainen kiinteistö- ja tilapalveluiden tulosalue, jonka määräraha on lautakuntaan nähden nettositova, eli sitova määräraha on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakate. Tulosalueiden määrärahojen ja tuloarvioiden tarkemmasta jakamisesta ns. käyttösuunnitelmiin eli kustannuspaikka- ja tilitasoihin määrärahoihin päätetään viranhaltijatasolla talousarvioasiakirjan liitteenä olevan ratkaisuvallan mukaisesti.

Investointien osalta valtuuston nähden sitovia ovat hankeryhmät. Hankeryhmät on esitelty talousarvion investointiosassa.

Rahoitusosan sitovia eriä valtuustoon nähden ovat antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset.

Käyttötalousosassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia samoin periaattein kuin määrärahat. Tässä talousarviossa esitetyt tavoitteet perustuvat valtuuston 12.9.2022 vahvistamaan Kannus Juuret elämälle kuntastrategiaan 2022-2026. Asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Yritysvaikutuksiltaan talousarvio on positiivinen. Talousarvio ja -suunnitelma sisältää investointihankkeita, jotka lisäävät rakennusalan työllisyyttä, edistävät yritystoiminnan edellytyksiä sekä elinkeinorakenteen monipuolistumista. Talousarvio sisältää myös panostuksia vireän elinkeinoelämän kehittämiseen Kannuksessa.

Talousarvioehdotus vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027 on oheismateriaalina.

Hyvinvointipalveluiden lautakunta käsitteli talousarviota kokouksessaan 12.11.2024 § 39 ja päätti yksimielisesti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto kumoaa kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen 26.1.2005 § 29 "Veteraanien ruokailu/Kristillisdemokraattien valtuutettujen ja valtuutettu Hannu Lounaston valtuustoaloite". Hyvinvointipalveluiden lautakunta esittää, että vuonna 2025 ei enää varata Tammenlehvän perinneyhdistys ry:n kautta jaettavaa ruokavastusta sotaveteraanien puolisoille ja leskille vaan siihen tänä vuonna 2024 myönnetyn 15 000 euroa hyvinvointipalveluiden lautakunnan talousarviomäärärahasta kohdennetaan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisoyhdistyksille jaettavaan avustusmäärärahaan,

jotta yhdistysavustusten määrärahaa ei jouduta leikkaamaan huomattavasti.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että se:

1. hyvinvointipalveluiden lautakunnan esityksen mukaisesti kumoaa 26.1.2005 tehdyn päätöksen ”Veteraanien ruokailu/Kristillisdemokraattien valtuutettujen ja valtuutettu Hannu Lounaston valtuustoaloite”, eikä vuonna 2025 enää varata Tammenlehvän perinneyhdistys ry:n kautta jaettavaa ruoka-avustusta sotaveteraanien puolisoille ja leskille, vaan tarkoitukseen käytetty 15 000 euroa hyvinvointipalveluiden lautakunnan talousarviomäärärahasta kohdennetaan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisoyhdistyksille jaettavaan avustusmäärärahaan, jotta yhdistysavustusten määrärahaa ei jouduta leikkaamaan huomattavasti,

2. hyväksyy oheismateriaalina olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosia 2025-2027 koskevan taloussuunnitelman perusteluineen, sekä

2. hyväksyy talousarvion sitovuuden talousarvioasiakirjassa sivuilla 6-7 esitetyn mukaisesti sekä liiteosassa esitetyn ratkaisuvallan mukaisesti.

Päätös

Talous- ja hallintojohtajan alustuksen ja esittelyn pohjalta kaupunginhallitus kävi yleiskeskustelun sekä yksityiskohtaisesti läpi talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027 -asiakirjan.

Pidettiin tauko klo 10.52 – 10.57.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti täsmentää talousarvioasiakirjaa:

- sivu 12, lisätään tekstiosan kappaleeseen 1 lause:
”Tuulivoimapuistojen tuoma n. 2,3 milj. euron suuruinen kiinteistöverotulo on kaupungille merkittävä tulonlähde. Verohallinnon tiedon mukaan tuuli- ja aurinkovoimaloiden osuus kunnan kiinteistöverosta oli Kannuksessa valtakunnan kolmanneksi suurin, eli 59,6 %”.

- sivu 22, tavoite n:o 5 ”Hyvinvoinnin edistäminen” muutetaan muotoon ”Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen”.

- sivu 22, tavoitteen n:o 5 alla oleva toimenpide ”Yhteistyö järjestöjen sekä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja työllisyysalueen kanssa – palvelujen saatavuuden varmistaminen” muutetaan muotoon ”Yhteistyö järjestöjen sekä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Keski-Pohjanmaan liiton ja Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen kanssa – palvelujen saatavuuden varmistaminen”.

- sivu 37, tavoitteen n:o 3 alla oleva toimenpide ”Kannuksen

kaupungin kaikkia toimialoja koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävän koordinointi sisällytetään liikuntapalvelupäällikön virkaan”, muutetaan muotoon ”Kannuksen kaupungin kaikkia toimialoja koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävän koordinointi sisällytetään väliaikaisesti liikuntapalvelupäällikön virkaan. Asia tarkastellaan kaupunginhallituksen hallintorakenteen tarkastelun yhteydessä uudelleen”.

- sivu 41, tavoitteen n:o 1 alla oleva toimenpide ”Hyte-työn sisällyttäminen liikuntapalvelupäällikön virkatehtäviin 1.1.2025 alkaen”, muutetaan muotoon ”Hyte-työn sisällyttäminen väliaikaisesti liikuntapalvelupäällikön virkatehtäviin 1.1.2025 alkaen. Asia tarkastellaan kaupunginhallituksen hallintorakenteen tarkastelun yhteydessä uudelleen”.

- sivu 47, tekstiosan kappale ”Yksityistieavustuksissa palataan vuoden 2023 tasolle”, muutetaan muotoon ”Yksityistieavustukset säilytetään vuoden 2024 tasolla. Kaupunginvaltuuston 7.2.2022 päätöksen mukaisesti kaupunki avustaa ainoastaan rahallisesti yksityisteiden avustusperiaatteet täyttäviä tiekuntia.”

- yhdyskuntapalveluiden tulosalueen yksityisteiden avustuksiin lisätään 6 000 euroa ja palvelujen ostoista vähennetään 6 000 euroa.

Ari Huuki esitti, että Kannus-lisä poistetaan. Esitystä ei kannatettu. Ari Huuki jätti tämän osalta päätökseen eriyvän mielipiteensä.

Timo Pajala esitti, että yritysten ja maatalouden kehittämisavustukset säilytetään ja määräraha 21 000 euroa palautetaan talousarvioon. Sirkka Juusela-Pekkarinen kannatti Timo Pajalan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaupunginhallituksen pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti äänestytavaksi nimenhuutoäänestystä suoritettavaksi siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen pohjaesitystä, äänestävät ”jaa” ja ne, jotka kannattavat Timo Pajalan esitystä, äänestävät ”ei”. Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

Kaupunginhallituksen esitys ”jaa”

Manolis Huuki

Ari Huuki

Erkki Huuki

Anja Törmä

Timo Pajalan esitys ”ei”

Päivi Hintikka

Hannele Ilola

Sirkka Juusela-Pekkarinen

Timo Pajala
Jyrki Veijola

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 5/4 päättänyt hyväksyä talousarvion tältä osin Timo Pajalan esityksen mukaisena ja elinvoimapalveluiden tulosalueen avustuksiin lisätään 21 000 euroa. Kaupunginhallitus totesi yksimielisesti, että päätöksen johdosta sivulta 30 poistetaan lause ”Talouden tasapainottamistoimenpiteenä on poistettu yritysten ja maatalouden kehittämisavustuksiin aikaisempina vuosina varattu 21 000 euron suuruinen määräraha”.

Timo Pajala esitti, että kirjastoautopalveluita ostetaan Sievin kunnalta vielä puolen vuoden ajan. Esitystä ei kannatettu.

Kaupunginhallitus valtuutti tekemään asiakirjaan tekniset korjaukset, mikäli niihin ilmenee tarvetta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan päätösehdotuksen edellä mainituin lisäyksin ja muutoksin.

Eero Hanni poistui kokouksesta klo 12.25.

Pidettiin tauko klo 12.38 – 13.12.

Kaupunginvaltuusto 09.12.2024 § 57
131/02.02.00/2024

Kaupunginhallituksen esitys vuoden 2025 talousarvioksi sekä taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027 on oheismateriaalina.

Päätös

Kaupunginvaltuustolle 2.12.2024 järjestetyssä talousarviointifossa talousarvio ja taloussuunnitelma esiteltiin yksityiskohtaisesti. Näin ollen tarkempaa esittelyä ei enää tehty, vaan kaupunginjohtaja Jussi Niinistö loi yleiskatsauksen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

Ryhmäpuheenvuorot esittivät valtuutettu Pauli Haaponiemi (Keskusta), valtuutettu Vesa Hernesniemi (Perussuomalaiset), valtuutettu Jari Orjala (Kokoomus), valtuutettu Raimo Märsylä (SDP), valtuutettu Hannele Ilola (KD) sekä valtuutettu Päivi Hintikka (Kannus-ryhmä).

Yleiskeskustelun jälkeen kaupunginvaltuusto kävi yksityiskohtaisesti läpi talousarvioasiakirjan.

Kohta 4.3.4. Elinvoimapalvelut:

Valtuutettu Jyrki Veijola esitti, että YritysKannus Oy:lle maksettavaan palvelukorvaukseen lisätään 50 000 euroa hankekoordinaattorin palkkaamiseen. Esitystä ei kannatettu.

Valtuutettu Vesa Hernesniemi esitti, että YritysKannus Oy:lle

maksettavaan palvelukorvaukseen lisätään 25 000 euroa hankekoordinaattorin palkkaamiseen. Valtuutetut Piia Rautiola, Päivi Hintikka ja Pauli Haaponiemi kannattivat Vesa Hernesniemen tekemää esitystä. Valtuutettu Jyrki Veijola veti oman esityksensä pois ja kannatti myös Vesa Hernesniemen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys 25 000 euron suuruisen määrärahan lisäämisestä YritysKannus Oy:lle maksettavaan palvelukorvaukseen, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti, että asian ratkaisemiseksi suoritetaan nimenhuutoäänestys. Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen suoritettavaksi siten, että ne, jotka kannattavat valtuutettu Vesa Hernesniemen tekemän esityksen hyväksymistä, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat sen hylkäämistä, äänestävät "ei". Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä valtuutettu Vesa Hernesniemen tekemän esityksen hyväksymistä kannatti 17 valtuutettua ja sen hylkäämistä 10 valtuutettua (äänestysluettelo liitteenä 1).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on äänin 17/10 päättänyt hyväksyä 25 000 euron suuruisen määrärahan lisäämisen YritysKannus Oy:lle maksettavaan palvelukorvaukseen.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti hyväksyä valtuutettu Manolis Huukin esittämän ponnin: Mikäli valtuusto hyväksyy 25 000 euron lisäyksen yrityskannuksen hankelyöntekijän palkkaamiseen, niin palkattavan henkilön toimenkuva ei kosketa kunnan toimialoja (kasvatus- ja opetus, tekninen- hyvinvointilautakunta, jne), vaan Yrityskannuksen piirissä olevia hankkeita ja hankeprojekteja.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti hyväksyä valtuutettu Janne Kiviojan tekemän esityksen, jonka mukaan elinvoimapalveluiden tunnusluvuissa tulee jatkossa raportoida hankkeiden euromääräinen vaikuttavuus.

Kohta 4.4.1. Varhaiskasvatuspalvelut:

Valtuutettu Ari Huuki esitti, että Kannus-lisä määräraha 100 000 euroa ei ole talousarviossa mukana. Valtuutetut Mira Kannussaari ja Raimo Märsylä kannattivat Ari Huukin tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys 100 000 euron suuruisen Kannus-lisä määrärahan poistamisesta talousarviosta, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti, että asian ratkaisemiseksi suoritetaan nimenhuutoäänestys. Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen suoritettavaksi siten, että ne, jotka kannattavat valtuutettu Ari Huukin tekemän esityksen hyväksymistä, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat sen hylkäämistä,

äänestävät "ei".Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä valtuutettu Ari Huukin tekemän esityksen hyväksymistä kannatti 3 valtuutettua ja sen hylkäämistä 24 valtuutettua (äänestysluettelo liitteenä 2).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on äänin 24/3 päättänyt säilyttää Kannus-lisän määrärahan talousarviossa ja hyväksyä talousarvion tältä osin pohjaesityksen mukaisena.

Pidettiin tauko klo 20.22. - 20.33.

Kohta 5. Investointiosa:

Valtuutettu Eero Pihlajaniemi esitti, että varhaiskasvatuksen toimitilojen rakentamiseen vuosille 2025-2026 varatut yhteensä 7 900 000 euron suuruiset määrärahat siirretään vuosille 2026-2027. Valtuutetut Piia Rautiola, Manolis Huuki ja Vesa Hernesniemi kannattivat Eero Pihlajaniemen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys varhaiskasvatuksen toimitilojen rakentamiseen vuosille 2025-2026 varattujen yhteensä 7 900 000 euron suuruisen määrärahojen siirtämisestä vuosille 2026-2027. joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti, että asian ratkaisemiseksi suoritetaan nimenhuutoäänestys. Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen suoritettavaksi siten, että ne, jotka kannattavat valtuutettu Eero Pihlajaniemen tekemän esityksen hyväksymistä, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat sen hylkäämistä, äänestävät "ei".Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä valtuutettu Eero Pihlajaniemen tekemän esityksen hyväksymistä kannatti 8 valtuutettua ja sen hylkäämistä 19 valtuutettua (äänestysluettelo liitteenä 3).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on äänin 19/8 päättänyt säilyttää varhaiskasvatuksen toimitilojen rakentamiseen vuosille 2025-2026 varatut, yhteensä 7 900 000 euron suuruiset määrärahat talousarviossa ja hyväksyä talousarvion tältä osin pohjaesityksen mukaisena.

Valtuutettu Eero Pihlajaniemi jätti tältä osin päätökseen eriävän mielipiteensä, joka liitettiin pöytäkirjaan. Valtuutettu Manolis Huuki yhtyi eriävään mielipiteeseen.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti:

1. hyvinvointipalveluiden lautakunnan esityksen mukaisesti kumota 26.1.2005 tehdyn päätöksen "Veteraanien ruokailu/Kristillisdemokraattien valtuutettujen ja valtuutettu Hannu Lounaston valtuustoaloite", eikä vuonna 2025 enää varata

Tammenlehvän perinneyhdistys ry:n kautta jaettavaa ruoka-avustusta sotaveteraanien puolisoille ja leskille, vaan tarkoitukseen käytetty 15 000 euroa hyvinvointipalveluiden lautakunnan talousarviomäärärahasta kohdennetaan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisoyhdistyksille jaettavaan avustusmäärärahaan, jotta yhdistysavustusten määrärahaa ei jouduta leikkaamaan huomattavasti,

2. hyväksyä oheismateriaalina olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosia 2025-2027 koskevan taloussuunnitelman perusteluineen edellä kuvatuin muutoksin, sekä

2. hyväksyä talousarvion sitovuuden talousarvioasiakirjassa sivuilla 6-7 esitetyn mukaisesti sekä liiteosassa esitetyn ratkaisuvallan mukaisesti.